Různé algoritmy mají různou složitost

Algoritmus a program není totéž

Složitost rekurzivních algoritmů

Metody

- stromu rekurze
- substituční
- mistrovská

Složitost rekurzivních algoritmů

T(n) -- asymptotická složitost algoritmu při vstupu o velikosti n

Př.: Merge sort

Asymptotická složitost vyřešení triviální úlohy

$$T(n) = \begin{cases} \Theta(1) & \text{pro } n = 1 \\ 2T(n/2) + \Theta(n) & \text{pro } n > 1 \end{cases}$$

Jak asymptotická složitost při vstupu o velikosti n závisí na asymptotické složitosti při vstupu o velikosti n/2

Složitost rozdělení problému a spojení dílčích řešení (polovin pole v Merge sortu)

Složitost rekurzivních algoritmů

Co lze zanedbat

Typickou hodnotu n si vhodně zvolíme
(v Merge sortu mocninu 2)

Konkrétní konstanta neovlivní výslednou asymptotickou složitost

$$T(n) = \begin{cases} \Theta(1) & \text{pro } n = 1 \\ 2T(n/2) + \Theta(n) & \text{pro } n > 1 \end{cases}$$

n/2 a obecně n/konst není celé číslo, mysleme si však, že (víceméně) je,
a použijme jej místo správného $\lceil n/2 \rceil$ či $\lfloor n/2 \rfloor$ apod.
Většinou výsledek nebude ovlivněn.

Složitost rekurzivních algoritmů

Příklad

Pro algoritmus A platí

$$T(n) = \begin{cases} \Theta(1) & \text{pro } n = 1 \\ 3T(\lfloor n/4 \rfloor) + \Theta(n^2) & \text{pro } n > 1 \end{cases}$$

Rozdělí data na čtvrtiny. Vyřešení „čtvrtinové“ úlohy trvá $T(\lfloor n/4 \rfloor)$.

Jedna čtvrtina se nezpracovává*) ⇒ tři čtvrtiny se zpracují v čase $3T(\lfloor n/4 \rfloor)$.

*) z důvodů zde nepodstatných :-)

Čas potřebný na rozdělení na čtvrtiny a na spojení „čtvrtinových“ řešení je $\Theta(n^2)$.

Složitost rekurzivních algoritmů

Příklad

$$T(n) = \begin{cases} \Theta(1) & \text{pro } n = 1 \\ 3T(\lfloor n/4 \rfloor) + \Theta(n^2) & \text{pro } n > 1 \end{cases}$$

Zanedbáme celé části,
Θ nahradíme úměrou

Vztah pro výpočet

$$T(n) = 3T(n/4) + c \cdot n^2$$

Strom rekurze

Metoda stromu rekurze

Strom rekurze

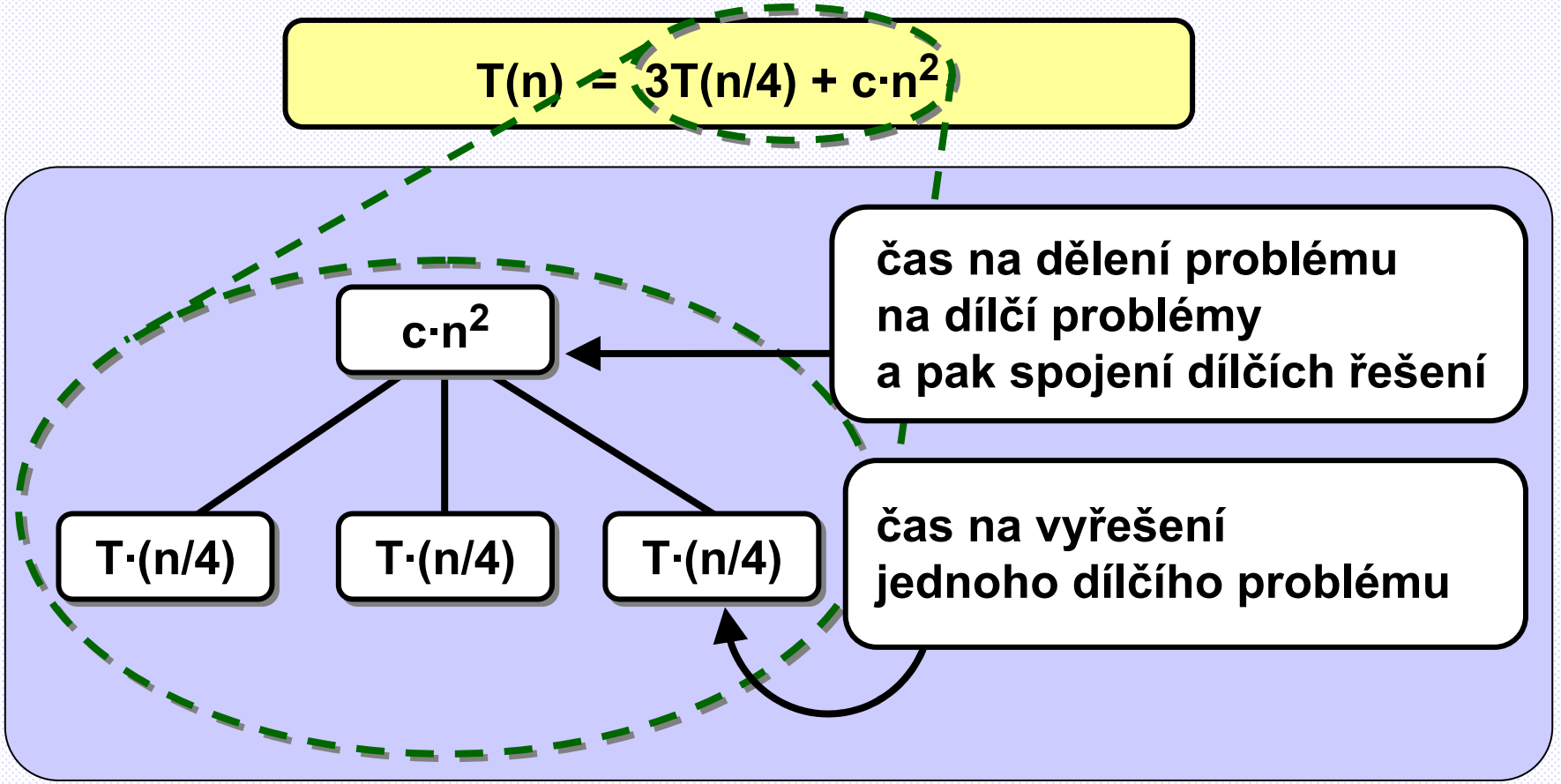

Strom rekurze je ale větší ...

Strom rekurze

Strom rekurze

$T(n) = 3T(n/4) + c \cdot n^2$

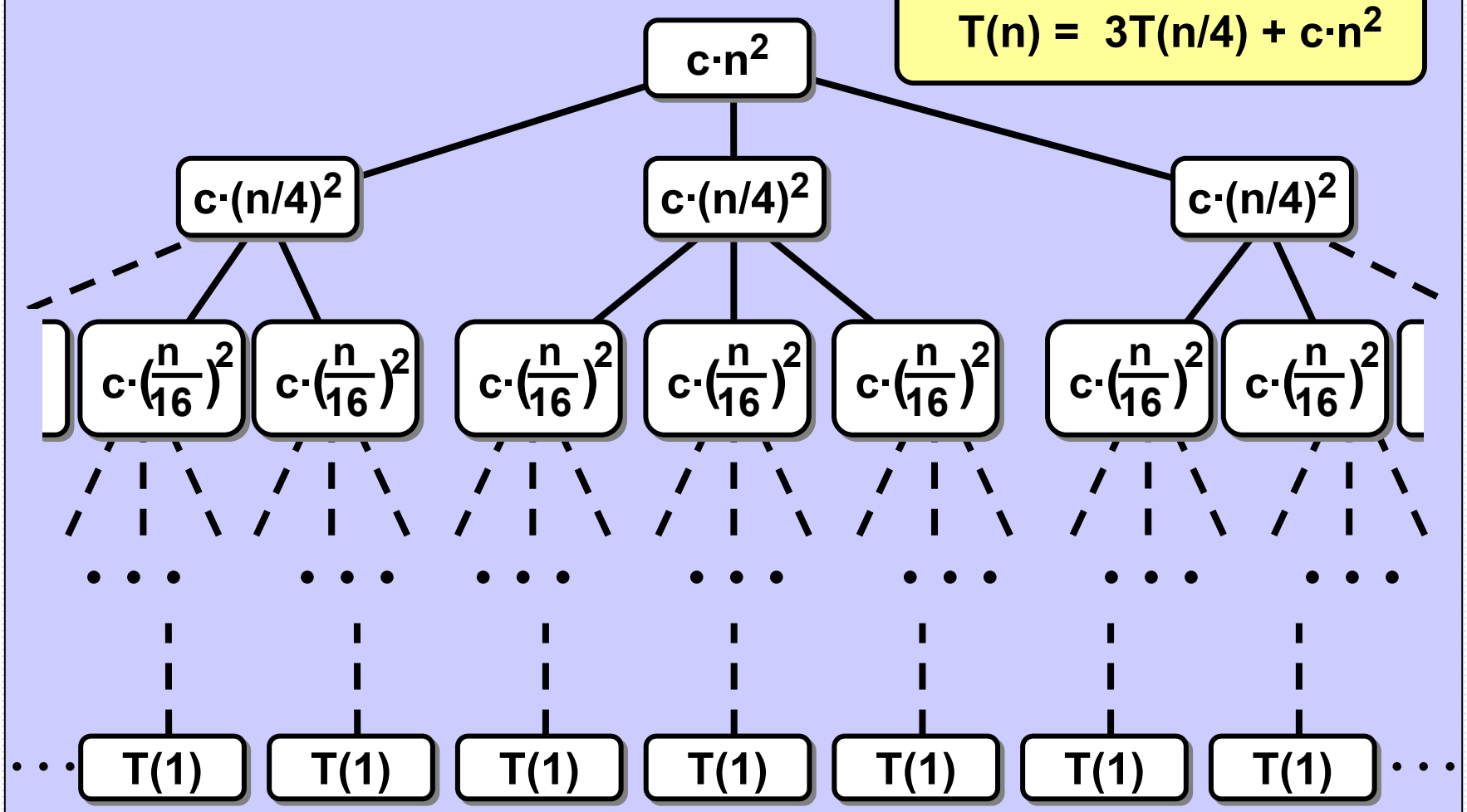

Strom rekurze

Průběh výpočtu

1. Nakresli strom rekurze
2. Spočti jeho hloubku
3. Spočti jeho šířku v patře k
4. Spočti cenu uzlu v patře k
5. Sečti ceny uzlů v patře k
6. Sečti ceny všech pater

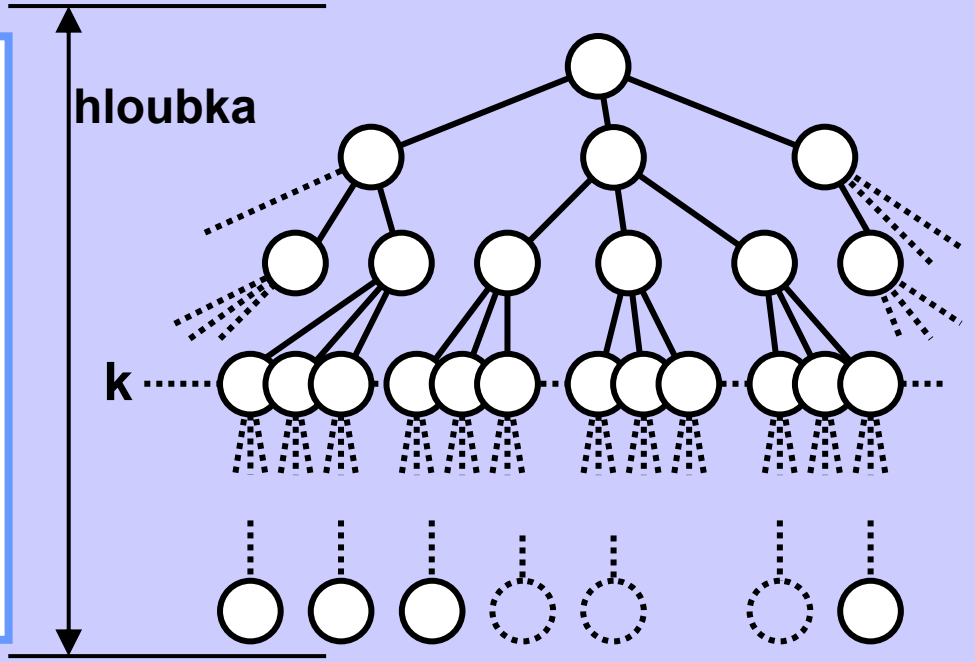

cena uzlu = asymptotická složitost zpracování podproblému odpovídajícího uzlu ve stromu rekurze.

cena stromu = asymptotická složitost zpracování celé úlohy.

Strom rekurze

$$T(n) = 3T(n/4) + c \cdot n^2$$

Průběh výpočtu

1. Nakresli strom rekurze
2. Spočti jeho hloubku

...

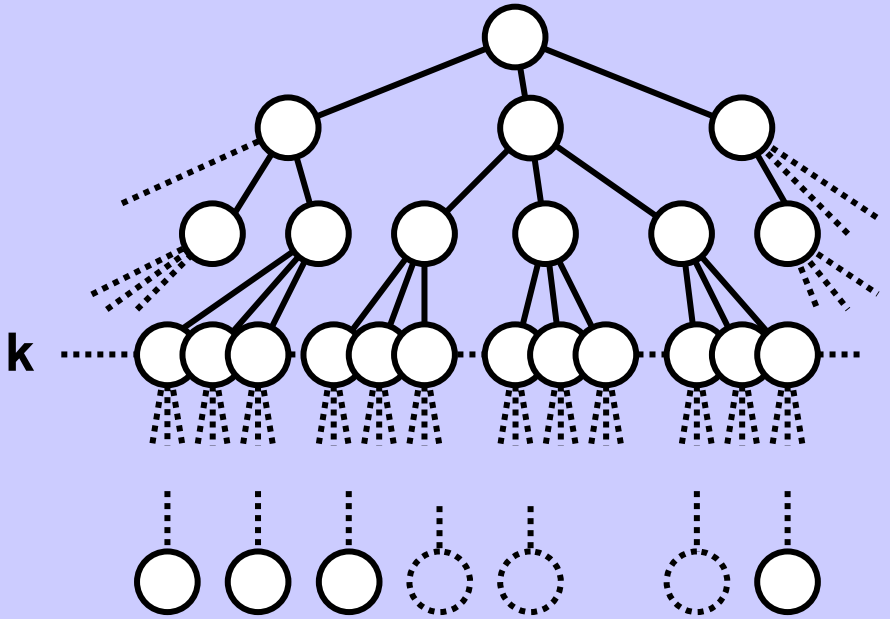

V hloubce k
je velikost podproblému $n/4^k$.

Velikost podproblému je tedy = 1, když $n/4^k = 1$, tj $k = \log_4(n)$.

hloubka stromu

Takže **strom má $\log_4(n) + 1$ pater** (k=0 je hloubka kořene).

Strom rekurze

$T(n) = 3T(n/4) + c \cdot n^2$

Průběh výpočtu

...

3. Spočti jeho šířku v patře k

...

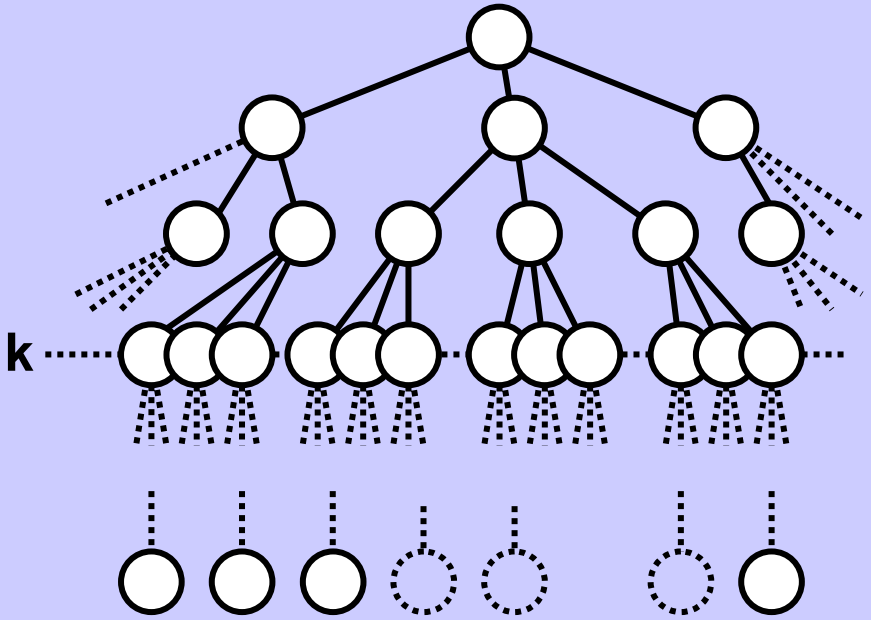

0. patro – 1 uzel
1. patro – 3 uzly
2. patro – 3·3 = 9 uzlů
3. patro – 3·3·3 = 27 uzlů

...

počet uzlů v jednom patře

k. patro – $3 \cdot 3 \cdot \ldots \cdot 3 \cdot 3 = 3^k$ uzlů

Strom rekurze

$T(n) = 3T(n/4) + c \cdot n^2$

Průběh výpočtu

...

4. Spočti cenu uzlu v patře k

...

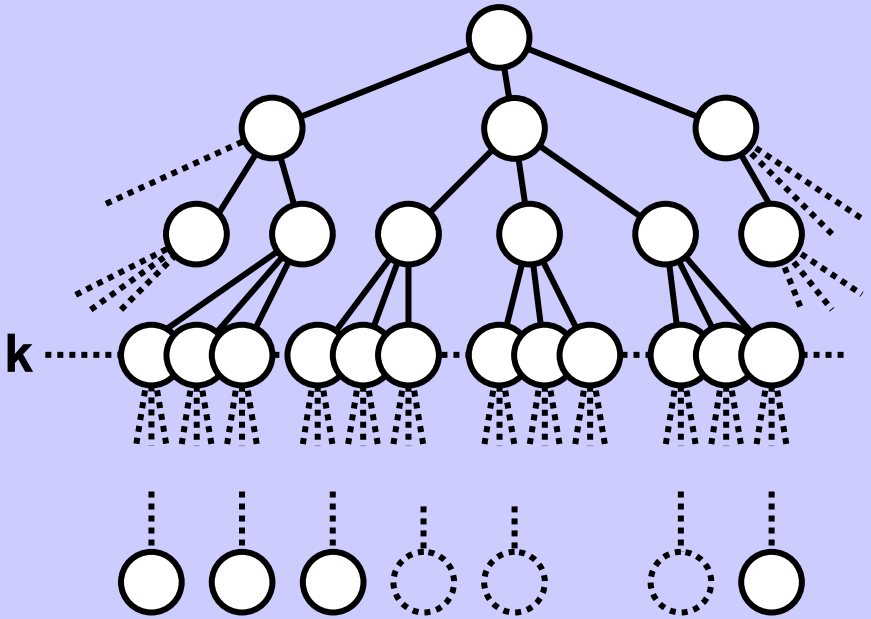

0. patro – $c \cdot n^2$
1. patro – $c \cdot (n/4)^2$
2. patro – $c \cdot (n/16)^2$
3. patro – $c \cdot (n/64)^2$

...

cena uzlu v jednom patře

k. patro – $c \cdot (n/4^k)^2$

Strom rekurze

$T(n) = 3T(n/4) + c \cdot n^2$

Průběh výpočtu

...

5. Sečti ceny uzlů v patře k

...

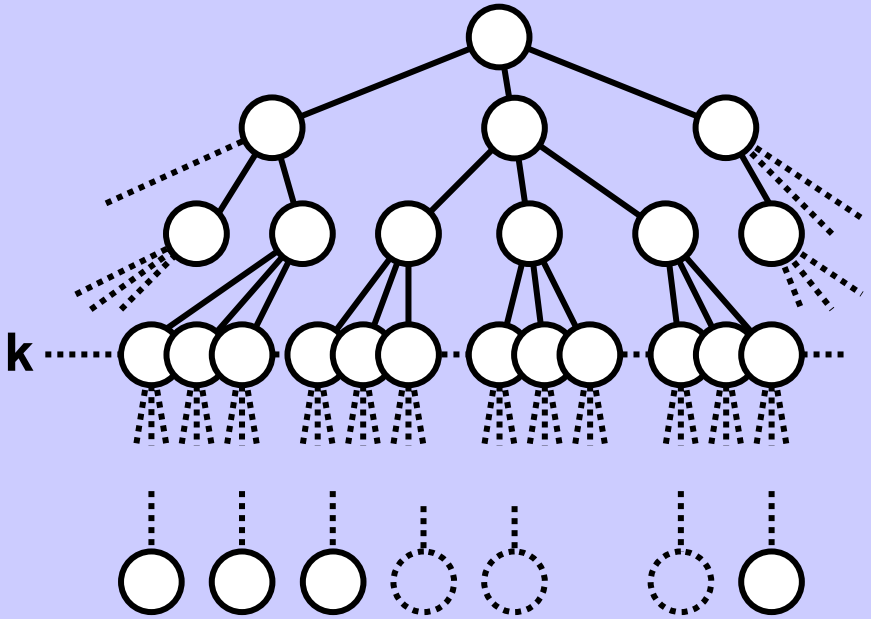

V patře k je 3^k uzlů, každý má cenu $c \cdot (n/4^k)^2$.

celková cena patra

$3^k \cdot c \cdot (n/4^k)^2 = (3/16)^k \cdot c \cdot n^2$

Pozor na poslední patro:

Strom rekurze

$T(n) = 3T(n/4) + c \cdot n^2$

Průběh výpočtu

...

5. Sečti ceny uzlů v patře k

...

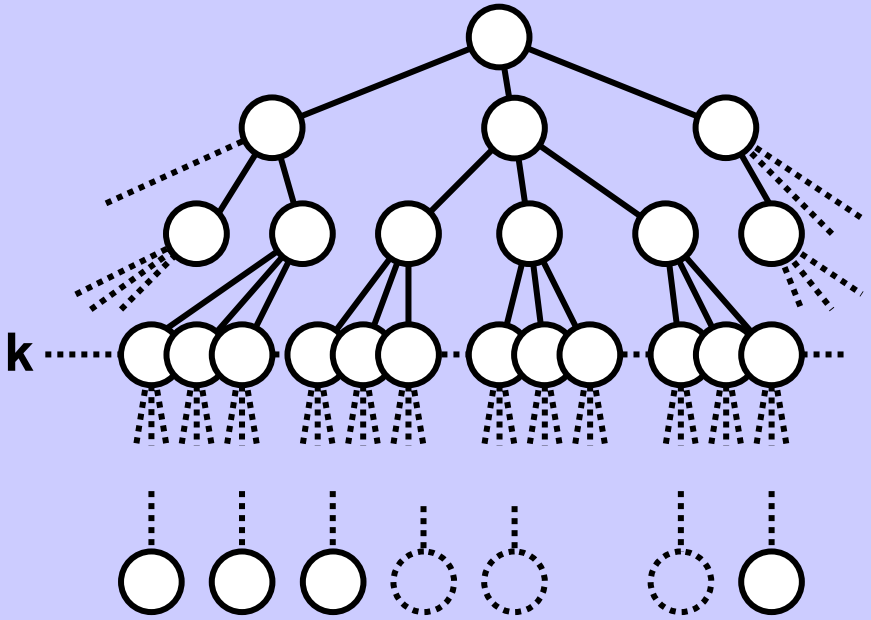

Poslední patro je v hloubce $\log_4(n)$ a má tedy

$3^{\log_4(n)} = n^{\log_4(3)}$ uzlů.

cena posledního patra

Každý přispívá uzel v posledním patře přispívá konstantní cenou, takže cena posledního patra je

$n^{\log_4(3)} \cdot konst = \Theta(n^{\log_4(3)})$

Strom rekurze

Průběh výpočtu
...
6. Sečti ceny všech pater

$$T(n) = 3T(n/4) + c \cdot n^2$$

Celková cena =

$$cn^2 + 3/16 \cdot cn^2 + (3/16)^2 \cdot cn^2 + \ldots + (3/16)^{\log_4(n-1)} \cdot cn^2 + \Theta\left(n^{\log_4(3)}\right) =$$

$$\underbrace{(1 + 3/16 \cdot + (3/16)^2 + \ldots + (3/16)^{\log_4(n-1)}}) \cdot cn^2 + \Theta\left(n^{\log_4(3)}\right) \doteq$$

Geometrickou posloupnost nahradíme přibližně geometrickou řadou (zbytek řady je zanedbatelný). Získáváme horní odhad součtu.

$$(1 + 3/16 \cdot + (3/16)^2 + (3/16)^3 + \ldots \text{ ad inf. }) \cdot cn^2 + \Theta\left(n^{\log_4(3)}\right) =$$

$$(1 / (1 - 3/16)) \cdot cn^2 + \Theta\left(n^{\log_4(3)}\right) = 16/13 \cdot cn^2 + \Theta\left(n^{\log_4(3)}\right) =$$

Strom rekurze

Průběh výpočtu

...

6. Sečti ceny všech pater

$T(n) = 3T(n/4) + c \cdot n^2$

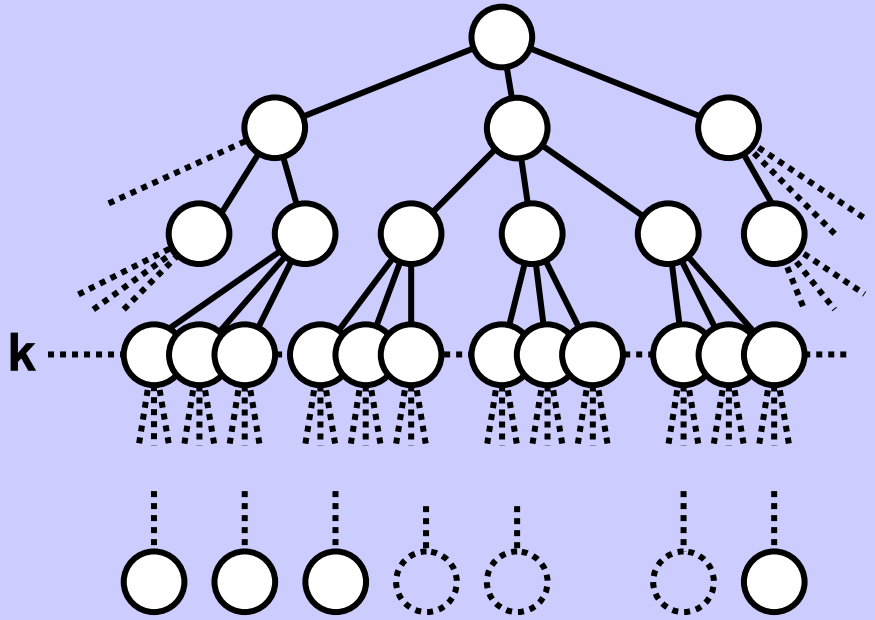

Asymptotická složitost algoritmu A

$2 > \log_4(3) \Rightarrow$

$= 16/13 \cdot cn^2 + \Theta(n^{\log_4(3)}) = \Theta(n^2)$

Substituční metoda

Substituční metoda

Substituční metoda

Příklad

Rekurentní vztah popisující asymptotickou složitost algoritmu B

$$T(n) = 2T(\lfloor n/2 \rfloor) + n$$

Náš odhad složitosti

$$T(n) = O(n \cdot \log_2(n))$$

Zdroj odhadu: zkušenost, podobnost s jinými úlohami
úvaha, intuice ... :-)

Chceme dokázat: Náš odhad platí

Metoda: Běžná matematická indukce, do níž dosadíme (substituujeme) daný rekurentní vztah

Substituční metoda

Chceme dokázat : $T(n) = O(n \cdot \log_2(n))$,
to jest : $T(n) \leq c \cdot n \cdot \log_2(n)$, pro vhodné $c > 0$

Krok II (obecný krok) matematické indukce:

Dokážeme, že pokud nerovnost platí pro $\lfloor n/2 \rfloor$, platí i pro n.

Víme: $T(n) = 2T(\lfloor n/2 \rfloor) + n$

Předpokládáme: $T(\lfloor n/2 \rfloor) \leq c \cdot \lfloor n/2 \rfloor \cdot \log_2(\lfloor n/2 \rfloor)$

Substituce: $T(n) \leq 2 \cdot c \cdot \lfloor n/2 \rfloor \cdot \log_2(\lfloor n/2 \rfloor) + n$

úpravy: $\leq cn \cdot \log_2(n/2) + n = cn \cdot \log_2(n) - cn \cdot \log_2(2) + n$

$= cn \cdot \log_2(n) - cn + n$

$\leq cn \cdot \log_2(n)$, pokud $c \geq 1$

Substituční metoda

Krok I matematické indukce

Nerovnost $T(n) \leq c \cdot n \cdot \log_2(n)$, platí pro nějaké konkrétní malé n.

Potíž

Nelze dokazovat pro n = 1,

neboť bychom dokazovali $T(1) \leq c \cdot 1 \cdot \log_2(1) = 0$, což neplatí, protože jistě je $T(1) > 0$.

Pozorování

$T(n) = 2T(\lfloor n/2 \rfloor) + n$

Pokud n > 3, v rekurentním vztahu se T(1) neobjeví,
tedy pokud dokážeme indukční krok I pro n = 2 a n = 3,
je důkaz hotov pro všechna $n \geq 2$.

Řešení

Jde nám ale o **asymptotickou složitost,** tudíž důkaz pro $n \geq 2$ stačí.

Substituční metoda

Krok I matematické indukce pro n = 2 a n = 3

At' $T(1) = k$.

$$T(n) = 2T(\lfloor n/2 \rfloor) + n$$

Z rekurentního vztahu plyne
$T(2) = 2k+2$
$T(3) = 2k+3$

Chceme mít:
$T(2) \leq c \cdot 2 \cdot \log_2(2)$
$T(3) \leq c \cdot 3 \cdot \log_2(3)$

Stačí tedy volit $c \geq \max \{ (2k+2)/2,\ (2k+3)/(3 \cdot \log_2(3)) \}$.

Tudíž, kdyby k bylo např. 10, stačilo by volit
$c \geq \max \{ (2 \cdot 10 + 2)/2,\ (2 \cdot 10 + 3)/(3 \cdot \log_2(3)) \} = \max \{11, 4.84 \} = 11$.

Mistrovská metoda

Mistrovská metoda

(The master method)

Mistrovská metoda

Věta

Nechť $a \geq 1$ a $b > 1$ jsou konstanty, $f(n)$ je funkce a nechť asymptotická složitost daného algoritmu je definována rekurentním vztahem

$$T(n) = aT(n/b) + f(n),$$

kde podíl n/b lze libovolně interpretovat jako $\lfloor n/b \rfloor$ nebo $\lceil n/b \rceil$.
Potom platí

1. Pokud $f(n) = O(n^{\log_b(a) - e})$ pro nějakou konstantu $e > 0$, pak
   $$T(n) = \Theta(n^{\log_b(a)}).$$
2. Pokud $f(n) = \Theta(n^{\log_b(a)})$, pak
   $$T(n) = \Theta(n^{\log_b(a)} \cdot \log_2(n)).$$
3. Pokud $f(n) = \Omega(n^{\log_b(a) + e})$ pro nějakou konstantu $e > 0$, a pokud $a \cdot f(n/b) \leq c \cdot f(n)$ pro pro nějaké $c < 0$ a pro všechna dostatečně velká n, pak
   $$T(n) = \Theta(f(n)).$$

Mistrovská metoda

Komentáře k podmínkám věty

1. Pokud $f(n) = O(n^{\log_b(a) - e})$ pro nějakou konstantu $e > 0$, pak

$$T(n) = \Theta(n^{\log_b(a)}).$$

// Podmínka 1. říká, že f(n) musí růst polynomiálně pomaleji
// než funkce $n^{\log_b(a)}$.

3. Pokud $f(n) = \Omega(n^{\log_b(a) + e})$ pro nějakou konstantu $e > 0$,
a pokud $a \cdot f(n/b) \leq c \cdot f(n)$ pro pro nějaké $c < 0$
a pro všechna dostatečně velká n, pak

$$T(n) = \Theta(f(n)).$$

// Podmínka 3. říká, že f(n) musí růst polynomiálně rychleji
// než funkce $n^{\log_b(a)}$.

Mistrovská metoda

...

1. Pokud $f(n) = O(n^{\log_b(a) - e})$ pro nějakou konstantu $e > 0$, pak

$T(n) = \Theta(n^{\log_b(a)})$.

...

Příklad.

$T(n) = 9T(n/3) + n$

$a = 9, b = 3, f(n) = n.$

Platí $n^{\log_b(a)} = n^{\log_3(9)} = \Theta(n^2)$

$f(n) = O(n^{\log_3(9) - e})$, kde $e = 1$

Celkem tedy $T(n) = \Theta(n^2)$

Mistrovská metoda

...

3. Pokud $f(n) = \Omega(n^{\log_b(a)+e})$ pro nějakou konstantu $e > 0$, a pokud $a \cdot f(n/b) \leq c \cdot f(n)$ pro pro nějaké $c < 0$ a pro všechna dostatečně velká n, pak

$T(n) = \Theta(f(n))$.

Příklad.

$T(n) = 2T(n/2) + n \cdot \log_2(n)$

$a = 2$, $b = 2$, $f(n) = n \cdot \log_2(n)$.

Platí $n^{\log_b(a)} = n$

$f(n) = n \cdot \log_2(n)$ roste asymptoticky rychleji než $n^{\log_b(a)} = n$.

Pozor, neroste ale polynomiálně rychleji. Poměr $n \cdot \log_2(n) / n = \log_2(n)$ roste pomaleji než každá rostoucí polynomiální funkce. $n \cdot \log2(n) \notin \Omega(n^{1+e})$ pro každé kladné e. Předpoklad 3. není splněn.

Různé algoritmy mají různou složitost

Algoritmus a program není totéž